

**JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO KONKURENCE**

Dunajska 58, 1000 Ljubljana

T: 01 478 35 97

F: 01 478 36 08

E: gp.avk@gov.si

www.varstvo-konkurence.si

Inženirska zbornica Slovenije		
Prispela pošta:		
Dnc: 12. 07. 2023		
R		
Št.:	Listov:	V obdelavo:

Številka: 3060-12/2021-15
Datum: 10. 7. 2023

Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence, Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Agencija), izdaja po direktorju Agencije na podlagi 12. in 28. ter 114. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence¹ (v nadaljevanju: ZPOmK-2) naslednje

MNENJE

Javni poziv za pridobitev nepovratne finančne spodbude za nove skupne naložbe večje energijske učinkovitosti starejših stavb s tremi ali več posameznimi deli stavbe št. 67SUB-OPBO19 z dne 26. 8. 2019, ki določa, da vsebuje PZI za ukrep A najmanj načrt s področja arhitekture, povzroča omejevanje konkurence in tega ne upravičuje splošni interes.

I. Postopek

1. Agencija je 19. 3. 2021 prejela prijavo Inženirske zbornice Slovenije, Jarška cesta 10B, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: IZS ali prijavitelj), zoper Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad, Bleiweisova cesta 30, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Eko sklad)².
2. Iz prijave izhaja, da naj bi Eko sklad z javnim pozivom za pridobitev nepovratne finančne spodbude za nove skupne naložbe večje energijske učinkovitosti starejših stavb s tremi ali več posameznimi deli stavbe št. 67SUB-OPBO19 z dne 26. 8. 2019 (v nadaljevanju: Javni poziv)³ kršil 108. (omejevanje prostega nastopanja s predpisi) in 109. člen (omejevanje prostega nastopanja s posamičnimi akti in dejanji) ZPOmK-2.⁴
3. Za razjasnitev navedenih dejstev iz prijave je Agencija zahtevala podatke in pojasnila od Eko sklada⁵ in Ministrstva za naravne vire in prostor (v nadaljevanju: MNVP)⁶ ter z Eko skladom izvedla sestanek⁷.
4. Agencija je ugotavljala ustreznost spornega ukrepa ter skladnost te ureditve z načelom sorazmernosti in pravili o prepovedi omejevanja konkurence in glede na navedbe in razpoložljive podatke zaključila, da sporni ukrep verjetno ni povzročal (oblastnega) omejevanja konkurence ali nepravilnega delovanja trga, ne da bi slednje upravičeval splošni

¹ Uradni list RS, št. 130/22.

² 3060-12/2021-1.

³ Uradni list RS št. 35/19 s spremembami. Dostopen tudi na: <https://www.ekosklad.si/prebivalstvo/pridobite-spodbudo/objava/javni-poziv-67sub-obpo19-nepovratne-financne-spodbude-za-nove-skupne-nalozbe-vecje-energijske-ucinkovitosti-starejsih-stavb-s-tremi-ali-vec-posameznimi-deli-stavbe-2>.

⁴ Prej 65. in 66. člen ZPOmK-1.

⁵ Dokument št. 3060-12/2021-2.

⁶ Dokument št. 3060-12/2021-7.

⁷ Dokument št. 3060-12/2021-6.

interes. Zato ni bilo potrebe za njeno ukrepanje po 71. členu ZPOmK-1 in je zadevo zaključila ter s svojimi ugotovitvami seznanila prijavitelja.⁸

5. Prijavitelj je nato 23. 12. 2022 podal ponovno prijavo, v kateri je dopolnil navedbe iz prvotne prijave.⁹ Eko sklad je glede ponovne prijave podal izjavo in posredoval dodatna pojasnila in podatke.¹⁰

II. Dejansko stanje

Eko sklad in Javni Poziv

6. Eko sklad je pomemben izvajalec politike na področju varstva okolja v Sloveniji. Eko sklad spodbuja trajnostni razvoj s financiranjem naložb za preprečevanje, odpravljanje in zmanjševanje obremenjevanja okolja. Svoje naloge opravlja na področju varstva okolja oziroma odprave ali zmanjševanja obremenitve okolja, učinkovite rabe energije in izrabe obnovljivih virov energije ter na drugih področjih v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, energetiko, rudarstvo, in odločitvami ustanovitelja.¹¹
7. Ustanovitelj sklada je Republika Slovenija. Pravice in dolžnosti ustanovitelja sklada izvršuje Vlada Republike Slovenije, pri čemer so pristojnosti ustanovitelja določene s predpisi o varstvu okolja ter predpisi o javnih skladih. Sklad sodi v delovno področje ministrstva, pristojnega za okolje.¹²
8. Eko sklad je 26. 8. 2019 objavil Javni poziv, katerega predmet so nepovratne finančne spodbude občanom in nepovratne finančne pomoči/spodbude pravnim osebam za nove skupne naložbe v starejših stavbah. Namen Javnega poziva je večja energijska učinkovitost starejših stavb.
9. Javni poziv določa več ukrepov za pridobitev nepovratne finančne spodbude, in sicer: i) ukrep A - toplotna izolacija fasade, zunanega zidu/tal ali zidu proti terenu; ii) ukrep B - toplotna izolacija ravne strehe, poševne strehe ali stropa proti neogrevanemu prostoru/ podstrešju; iii) ukrep C - toplotna izolacija tal na terenu ali tal nad neogrevanim prostorom/kletjo; iv) ukrep D - optimizacija sistema ogrevanja in ukrep E - vgradnja prezračevanja z vračanjem toplote odpadnega zraka.
10. Javni poziv določa, da mora biti za izvedbo katerega koli ukrepa (razen pri izvedbi izolacije stropa proti neogrevanemu prostoru/podstrešju) obvezno izdelan PZI. Ta mora glede na vrsto ukrepa vsebovati najmanj: (i) pri ukrepu A: načrte s področja arhitekture; (ii) pri ukrepu B in C: načrte s področja arhitekture ali gradbeništva; (iii) pri ukrepu D in E: načrte s področja strojništva. Načrt pa mora glede na vsebino ukrepa med drugim pri ukrepu A in B in C vsebovati najmanj: (i) tehnične prikaze s podatki o sestavi posameznih površin; (ii) tehnične prikaze detajlov gradbenih, obrtniških in inštalacijskih del.

⁸ Dokumenta št. 3060-12/2021-10 in 11.

⁹ Dokument št. 3060-12/2021-12.

¹⁰ Dokument št. 3060-12/2021-13.

¹¹ Akt o ustanovitvi Eko sklada, Slovenskega okoljskega javnega sklada (Uradni list RS, št. 112/09, s spremembami, v nadaljevanju: Akt o ustanovitvi Eko sklada), člen 7.

¹² Akt o ustanovitvi Eko sklada, člen 2.

Navedbe prijavitelja

11. Po mnenju IZS je sporen ukrep A (toplotna izolacija fasade, zunanjega zidu/tal ali zidu proti terenu; v nadaljevanju tudi: »sporen ukrep« oz. »sporna zahteva«), pri katerem se zahteva izdelava PZI, ki mora obvezno vsebovati načrt s področja arhitekture, katerega lahko v skladu z Zakonom o arhitekturi in inženirski dejavnosti (v nadaljevanju: ZAID)¹³ izdelujejo le pooblašчени arhitekti. Ukrepa B in C istega Javnega razpisa pa med tem dopuščata PZI, ki vsebuje tako načrt s področja arhitekture kakor tudi alternativno načrt s področja gradbeništva.
12. Navedena zahteva pri ukrepu A tako po mnenju IZS neutemeljeno izključuje pooblaščene inženirje gradbene in strojne stroke iz sodelovanja pri izdelavi PZI ter pooblaščenim arhitektom zagotavlja monopolni položaj na trgu, kar naj bi izhajalo iz priloženih dopisov, s katerimi Eko sklad od pooblaščenih inženirjev gradbene stroke zahteva dopolnitev vlog z načrti s področja arhitekture. IZS navaja, da je Javni poziv sam s sabo v neskladju, saj zahteva, da pri ukrepu A PZI obvezno vsebuje načrt s področja arhitekture, a že v naslednjem odstavku določa enake zahteve, tj. tehnične prikaze s podatki o sestavi posameznih površin in tehnične prikaze detajlov gradbenih, obrtniških in inštalacijskih del, kot pri ukrepu B in C. Tudi dela na ovoju objekta, vključno s prenovo fasade v skladu s Prilogo 3 Uredbe o razvrščanju objektov (v nadaljevanju: Uredba)¹⁴, naj bi spadala med vzdrževalna dela, ki se morajo izvesti na način, da se s posegi bistveno ne odstopa od originalne zasnove objekta, zato načrt arhitekture naj ne bi bil nujen.
13. Navedeno ravnanje Eko sklada naj bi pooblaščenim inženirjem gradbeništva po mnenju prijavitelja preprečevalo dostop do trga sanacije fasad pri starejših večstanovanjskih stavbah (zgrajenih pred 1. 7. 2010), saj naj bi Eko sklad pooblaščenim inženirjem preprečil nastopati na tem trgu, kljub temu, da razpolagajo z vsem potrebnim znanjem za izdelavo ustreznih PZI. S tem pa naj bi pooblaščenim arhitektom omogočil uravnavanje cen na omenjenem trgu.
14. IZS je mnenja, da načrt arhitekture ni nujen pogoj, saj je namen javnega razpisa večja energijska učinkovitost starejših stavb, ne pa njihov izgled.
15. IZS dodaja še, da se obnove starejših stavb prvenstveno izvajajo tako, da se izvajajo hkrati vsi ukrepi ali pa vsaj več ukrepov po javnem pozivu. S tem, ko so pooblašчени inženirji izključeni iz sodelovanja pri obnovah po ukrepu A, so dejansko izključeni iz sodelovanja pri celotni obnovi. Naročniki namreč naročajo celoten paket storitev, ne pa posameznih segmentov pri različnih ponudnikih/izvajalcih. Tako parcialno naročanje bi bilo namreč negospodarno, saj bi bilo v tem primeru treba različne ponudnike med seboj še usklajevati. Ker pooblašчени inženirji ne morejo sodelovati pri ukrepu pod točko A (toplotna izolacija fasade), ker s cenami ob obveznem, a nepotrebnem vključevanju pooblaščenega arhitekta niso konkurenčni, so njihove ponudbe avtomatično neprimerno dražje kot ponudbe pooblaščenih arhitektov, ki PZI za te ukrepe lahko v celoti izvedejo sami.
16. Po mnenju IZS argument Eko sklada, da je načrt s področja arhitekture nujen zaradi slabe izvedbe projektov v preteklosti, ni relevanten, saj sama izvedba projekta ni odvisna pripravljalca projekta. Težave z neakovostno izvedbo se rešujejo z boljšim nadzorom same izvedbe. Pri tem še doda, da tudi sicer navedbe o neakovostni izvedbi projektov in pritožbah niso z ničemer dokazane.

¹³ Uradni list RS, št. 61/17.

¹⁴ Uradni list RS, št. 96/22.

Navedbe Eko Sklada

17. Eko sklad je pojasnil, da je bil PZI v Javni poziv vključen z namenom zaščite investitorjev oziroma kvalitetne izvedbe projekta in smotrne ter gospodarne porabe javnih sredstev. V primerih, ko zakonodaja določa minimalni standard, ki naj bi ga objekti izpolnjevali, ima Eko sklad namreč pravico določiti tudi strožje zahteve, ki odstopajo od minimalnega standarda. Takšno strožjo zahtevo predstavlja tudi obravnavana zahteva po vključitvi načrta s področja arhitekture v Javni poziv pri ukrepu A. Pri ukrepu A je zahtevan načrt arhitekture z namenom, da se zagotovi strokovno ustrezna izvedba naložbe.
18. Zahteva za izdelavo PZI pri spornem ukrepu A je bila tako dodana z namenom kvalitetnejših izvedb naložb, saj je Eko sklad pred objavo Javnega poziva prejemal informacije oz. pritožbe občanov, da naložbe niso dovolj kvalitetno izvedene (predvsem glede detajlov pri zaključevanju oken, balkonov itd.), zaradi česar je obstajala nevarnost, da se z nepovratnimi finančnimi sredstvi podpira tudi nestrokovno izvedene obnove (večstanovanjskih) stavb. Od prejetih vlog na Javni poziv jih je namreč velika večina vsebovala pomanjkljivo izdelane projekte: dokumentacija je npr. vsebovala kopije tehnoloških smernic različnih proizvajalcev toplotne zaščite, neustrezne projektne rešitve, enake projektne rešitve pri različnih stavbah ipd.
19. Načrt s področja gradbeništva po izkušnjah Eko sklada ne more zagotoviti večje energetske učinkovitosti starejših stavb, saj je pomembno dejstvo, da je pri prenovah stavb ali njihovih delov treba zagotavljati smiselnost in ustreznost posegov ter predvsem spoštovanje obstoječe arhitekturne podobe stavb in ohranjanje (ali celo izboljšanje) grajenega urbanega prostora.
20. Čeprav je bilo v času objave Javnega poziva navedeno, da gre pri izvedbi prenove fasade samo za vzdrževalna dela, so pogoji Eko sklada za dodelitev nepovratne finančne spodbude strožji tako pri zahtevah o toplotni učinkovitosti, kot tudi zahtevi, da je treba za dodelitev spodbude predložiti PZI načrte, saj sta, po mnenju Eko sklada, na ta način zagotovljena kakovost izvedbe in nadzor investicije. Prenova fasade predstavlja vzdrževalna dela, v kolikor se s posegi bistveno ne odstopa od originalne zasnove objekta. Če pa gre za bistveno odstopanje od originalne zasnove objekta, gre za rekonstrukcijo stavbe, za katero je treba pridobiti tudi gradbeno dovoljenje. Pri tem je ključna presoja arhitekta, da se z rednimi vzdrževalnimi deli ne posega v stavbo v tej meri, da se poslabšajo njene lastnosti. Stavbe in njihove fasade se lahko na podlagi gradbenega dovoljenja tudi posodablja, npr. se odrežejo balkoni in k objektu prizidajo novi, se na fasado vgradi npr. fotovoltaika, ali drugačna fasadna obloga, ki bistveno spreminja izgled stavbe, lahko se dogradi novo nadstropje (npr. montažna mansarda z novimi stanovanji ipd.). Arhitekt je odgovoren za koordinacijo vseh posegov v izgled stavbe, pa tudi v njeno prenovo oziroma preoblikovanje notranjih prostorov, torej je vodja projekta, ki koordinira ostalo stroko. To pa ne more biti npr. gradbenik, lahko pa je gradbenik del strokovne ekipe, ki po potrebi izdelava projekt (npr. protipotresne sanacije stavbe). Pri vgradnji toplotne zaščite stavbe se v samo konstrukcijo ovoja naj ne bi posegalo, lahko pa se, če je predlog arhitekta pri sanaciji stavbe tak, npr. da se stanovanjem dogradijo balkoni. V tem primeru gre za vsebine, ki so predmet PZI načrtov s področja gradbenih konstrukcij, vendar bi bilo treba za tak poseg poleg mnenj pristojnih organov pridobiti tudi ustrezno gradbeno dovoljenje.
21. Pri prenovah večstanovanjskih stavb gre po mnenju Eko sklada običajno za posege s pomembno prostorsko zaznavnostjo in vplivom na okolico. Dokumentacija pa mora poleg tehničnih značilnosti in načina izvedbe zagotoviti tudi celovitost ukrepov, zagotavljanje primerne nivoja ali izboljšanje bistvenih zahtev predpisov ter skladnost umestitve ter

izgleda objekta. Te zahteve so celovito in primerno obdelane v načrtu arhitekture, zato je Eko sklad pri pripravi javnega poziva ocenil, da je to primerna dokumentacija, s katero bodo v večji meri upoštevane zahteve, ki jih je treba upoštevati pri gradnji ali vzdrževalnih delih. Le načrt arhitekture zajema tehnične prikaze fasad (šesta alineja 1. točke tretjega odstavka 14. člena Pravilnika o projektni in drugi dokumentaciji ter obrazcih pri graditvi objektov – v nadaljevanju: Pravilnik¹⁵) in dokazuje med drugim izpolnjevanje bistvenih zahtev varčevanja z energijo in ohranjanja toplote, in sicer sestave in vrednosti (U) za fasadne elemente in elemente, ki mejijo na različne kondicionirane cone, ter količnik specifičnih transmisijskih toplotnih izgub (H'T) stavbe. To pa so dejstva, ki so za odločanje o dodelitvi spodbud Eko sklada bistvena in ustrezajo namenu Eko sklada, to je spodbujanju trajnostnega razvoja s sofinanciranjem naložb za preprečevanje, odpravljanje ali zmanjševanje obremenjevanja okolja. Zato je po mnenju Eko sklada glede na dejstvo, da je namen Javnega poziva energetska učinkovitost stavb in ne njihov izgled, pri ukrepu A nujen načrt s področja arhitekture.

22. Eko sklad je na Javni poziv do vključno 1. 2. 2023 prejel 967 vlog, od katerih jih 52 še ni bilo pregledanih, za 28 pa se je kasneje izkazalo, da ne gre za vlogo, ampak za dopolnitev obstoječe vloge. Eko sklad še navede, da lahko vlogo oziroma dokumentacijo za ukrepe B in C (kjer mora vloga vsebovati najmanj načrt s področja arhitekture ali gradbeništva) samostojno pripravi tudi pooblaščen arhitekt.

Mnenje MNVP

23. MNVP pojasnjuje, da s projektno dokumentacijo projektant ob upoštevanju naročila investitorja, predpisov in pravil stroke glede na namen, vrsto, velikost, zmožljivost, predvidene vplive in druge značilnosti objekta z arhitekturnimi, gradbenotehničnimi, krajinsko arhitekturnimi in drugimi rešitvami določi lokacijske, funkcionalne, tehnične in oblikovne značilnosti objekta tako, da ta zagotavlja skladnost objekta s predpisi, ki urejajo bistvene in druge zahteve, skladnost objekta s prostorskimi akti in predpisi o urejanju prostora, skladnost objekta s predpisi, ki so podlaga za izdajo mnenj, ter omogoča evidentiranje objekta. Namen projektne dokumentacije PZI je izvajalcu podati strokovna navodila za zakoličenje objekta in izvajanje gradnje. Glede na navedeno mora PZI vsebovati vse tiste podatke, ki so nujni za realizacijo objekta. Hkrati pa se s PZI tudi dokazuje, da bo objekt, če bo izveden v skladu s PZI, izpolnjeval vse bistvene zahteve.
24. Glede vzdrževalnih del (kamor spada tudi izdelava fasad) MNVP navaja, da GZ-1¹⁶ zanje ne predpisuje izdelave PZI. Torej tudi ne določa, kateri načrti morajo biti izdelani, niti kdo jih lahko izdelava. GZ-1 in njemu podrejeni predpisi zahtevajo izključno minimalni nivo obdelave tako na projektnem, kot tudi na izvedbenem nivoju, naročnik/investitor pa lahko vedno zahteva več, glede na njegove potrebe in cilje, ki jih z investicijo želi doseči. Če investitor naroči izdelavo PZI izdelanega v skladu z GZ-1, to pomeni, da mora tak PZI pri stavbah vsebovati tiste načrte, ki so za doseganje cilja potrebni. Pri oblikovanju fasad je to načrt arhitekture, ki ga izdelava pooblaščen arhitekt (to določa ZAID), saj ta s svojimi strokovnimi znanji zagotavlja tako funkcionalni kot estetski nivo obdelave projekta in kasnejše izvedbe.
25. Načrt s področja gradbeništva izpolnjuje kriterije glede same funkcije cilja doseganja toplotne zaščite – izpolnjevanja bistvene zahteve varčevanja z energijo in ohranjanja toplote, ne zagotavlja pa arhitekturne/oblikovalske rešitve, ki je tudi del javnega interesa. Ta je določen v 2. členu GZ-1, ki določa, da je arhitektura v javnem interesu. Navedeno pomeni, da ni v javnem interesu samo zagotavljanje toplotne zaščite, pač pa je javni interes tudi arhitekturni

¹⁵ Uradni list RS, št. 30/23.

¹⁶ Uradni list RS, št. 199/21, s spremembami.

videz objekta, zato se pri porabi javnih sredstev za namen toplotne zaščite drugih javnih interesov ne sme izključevati.

26. MNVP navede še, da glede na to, da za vzdrževalna dela (izdelavo) PZI ni predpisan, jih načeloma lahko dela kdorkoli (gradbeniki, strojniki), če so izpolnjene prej omenjene zahteve. EKO sklad pri javnem financiranju energetskih prenov stavb upošteva tudi interes arhitekture, kot je določeno v prilogi 3 Uredbe, ki za dela na ovoju objekta (fasadi) določa, da se s posegi v ovoj ne sme bistveno odstopati od originalne zasnove objekta. V primeru da gre za celostno prenovu objekta, ki vključuje tako prenovu mehanske odpornosti in stabilnosti ter varčevanje z energijo in ohranjanje toplote, morajo pri takšnem projektu sodelovati vse stroke, ki s svojimi znanji zagotovijo doseganje minimalnih predpisanih standardov in zahtev javnega razpisa.

III. Pravna ureditev

27. Gradbeni zakon (V nadaljevanju: GZ-1)¹⁷ v 2. členu določa, da je namen zakona zaščita javnega interesa pri graditvi objektov (prvi odstavek). Za javni interes se štejejo predvsem varnost objektov, spoštovanje načela enakih možnosti, varstvo okolja, ohranjanje narave, varstvo voda, varstvo kulturne dediščine, spodbujanje trajnostne gradnje, skladnost umeščanja objektov v prostor, arhitektura kot izraz kulture, evidentiranje, uporabnost, učinkovitost, kakovost objektov in njihova usklajenost z okoljem v njihovem celotnem življenjskem ciklu (drugi odstavek). Namen zakona se uresničuje s projektiranjem, dovoljevanjem, gradnjo, uporabo, vzdrževanjem in inšpekcijskim nadzorom (tretji odstavek). Objekti morajo biti skladni s prostorskimi izvedbenimi akti in predpisi o urejanju prostora, izpolnjevati morajo bistvene in druge zahteve ter biti evidentirani. Gradnjo je treba izvajati skladno z gradbenim dovoljenjem (četrti odstavek). Pristojni organi pri graditvi objektov in vsi udeleženci pri graditvi objektov so vsak zase ter v okviru pravic in dolžnosti, ki jih določajo predpisi, dolžni zagotavljati izpolnjevanje zahtev iz prejšnjega odstavka (peti odstavek).
28. V skladu s prvim odstavkom 14. člena GZ-1 je projektant odgovoren za izdelavo projektne dokumentacije, ki jo prevzame v izdelavo, tako da je ta skladna s predpisi in zahtevami po tem zakonu. Če projektant za izdelavo projektne dokumentacije ne razpolaga s svojimi pooblaščenimi strokovnjaki ustreznih strok s primernim strokovnim znanjem in izkušnjami, ki opravljajo poklicne naloge v skladu z zakonom, ki ureja arhitekturno in inženirsko dejavnost, mora skleniti pogodbo z drugim projektantom, ki ima takšne pooblaščen strokovnjake. Ti posamezniki odgovarjajo za strokovne rešitve, ki so sestavni del projektne dokumentacije. Projektant zagotovi izdelavo projektne dokumentacije, tako da je skladna z zahtevami prostorskega izvedbenega akta, gradbenih in drugih predpisov, da omogoča kakovostno izvedbo objekta in racionalne rešitve v času gradnje, obratovanja in vzdrževanja objekta (prva alineja drugega odstavka 14. člena GZ-1.)
29. Na podlagi druge alineje drugega odstavka 14. člena GZ-1 projektant v okviru prevzete storitve projektiranja za vodenje izdelave projektne dokumentacije izmed sodelujočih pooblaščenih strokovnjakov, ki za projektanta opravlja poklicne naloge v eni od predpisanih oblik v skladu z zakonom, ki ureja arhitekturno in inženirsko dejavnost, določi vodjo izdelave projektne dokumentacije, ki je iz stroke, katere vsebina predstavlja glede na namembnost objekta in vrsto gradnje osnovno vsebino projektiranja.
30. ZAID v 4. členu določa poklicne naloge pooblaščenih arhitektov in inženirjev. V skladu s prvim odstavkom so poklicne naloge pooblaščenega arhitekta arhitekturno projektiranje objektov, zlasti stavb in odprtega prostora, vodenje izdelave občinskih podrobnih prostorskih načrtov,

¹⁷ Uradni list RS, št. 199/21, s spremembami.

kakor tudi sodelovanje pri izdelavi drugih prostorskih izvedbenih aktov v delu, ki se nanaša na urbanizem in strokovno področje arhitekture. V skladu z drugim odstavkom so naloge pooblaščenega inženirja gradbeno-tehnično projektiranje objektov, sodelovanje pri izdelavi prostorskih aktov v delu, ki se nanaša na njegovo strokovno področje, ter izvajanje gradbenih, obrtniških in inštalacijskih del, pri čemer se: (i) poklicne naloge pooblaščenega inženirja s področja gradbeništva nanašajo na strokovno področje gradbene stroke, zlasti na izdelavo načrtov gradbenih, geotehničnih, voziščnih in podobnih konstrukcij stavb in drugih objektov ter drugih posegov v prostor in njihovo izvedbo, izdelavo gradbenih načrtov gradbeno inženirskih objektov, izdelavo statičnih in potresnih analiz, študij potresne ogroženosti objektov in geološko geomehanskih analiz temeljnih tal ter preskušanje gradbenega materiala; (ii) poklicne naloge pooblaščenega inženirja s področja strojništva nanašajo na strokovno področje strojne stroke, zlasti na področje energetike in inštalacij v stavbah in gradbeno inženirskih objektih, tehnološke opreme in postrojenja, hidro-, termo- in nuklearno-energetskih postrojenj ter prenosnih in distribucijskih cevovodov. V skladu s sedmin odstavkom med poklicne naloge pooblaščenega arhitekta, pooblaščenega inženirja in pooblaščenega krajinskega arhitekta sodijo tudi nadzor nad gradnjo, izdelava izvedenskih mnenj, elaboratov in študij s strokovnega področja, za katerega so pooblašteni, kot tudi svetovanje in zastopanje naročnika ter vodenje investicije.

31. V skladu s 14. členom ZAID lahko dejavnost na področju poklicnih nalog pooblaščenih arhitektov in inženirjev opravlja gospodarski subjekt, ki med drugim izpolnjuje naslednji pogoj: da ima za polni delovni čas ali za krajši delovni čas v posebnih primerih v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, zaposlenega vsaj enega pooblaščenega arhitekta ali pooblaščenega inženirja; ali če imajo najmanj polovico deležev v družbi družbeniki, ki so pooblašteni arhitekti ali inženirji ali gospodarski subjekt, ki izpolnjuje pogoje za opravljanje arhitekturne in inženirske dejavnosti iz tega zakona in je eden od pooblaščenih arhitektov ali inženirjev hkrati poslovodni organ; ali če je fizična oseba, ki samostojno opravlja arhitekturno ali inženirsko dejavnost za polni delovni čas ali za krajši delovni čas v posebnih primerih v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, sama pooblašteni arhitekt ali pooblašteni inženir.
32. Pravilnik v 14. členu določa vsebino načrtov projektne dokumentacije za izvedbo gradnje. V 1. točki četrtega odstavka je določeno, da se v tehničnih prikazih načrtov s področja arhitekture določijo oziroma prikažejo najmanj: (i) tehnični prikazi temeljev in kanalizacije; (ii) tehnični prikazi tlorisov vseh etaž; (iii) tehnični prikazi ostrešja; (iv) tehnični prikazi strehe; (v) tehnični prikazi značilnih prereзов s prikazom višin gotovega tlaka etaž glede na državni geodetski referenčni sistem in (vi) tehnični prikazi fasad.
33. V 2. točki četrtega odstavka 14. člena Pravilnika je določeno, da se v tehničnih prikazih načrtov s področja gradbeništva določijo oziroma prikažejo najmanj: (i) konstrukcijska zasnova, dimenzije, materiali, pozicije in mere elementov nosilne konstrukcije; (ii) tehnični prikazi armature; (iii) tehnični prikazi jeklenih, lesenih in drugih konstrukcij; (iv) tehnični prikazi odvodnjavanja in dreniranja površin; (v) tehnični prikazi nasipavanja in izkopov terena; (vi) tehnični prikazi prometnih površin, prometne opreme, signalizacije ali označevanja in (vii) tehnični prikazi priključevanja na infrastrukturo, vključno z načinom priključevanja.
34. V 4. točki četrtega odstavka 14. člena Pravilnika je določeno, da se v tehničnih prikazih načrtov s področja strojništva določijo oziroma prikažejo najmanj: (i) funkcionalne sheme sistemov in naprav s tehničnimi podatki; (ii) tehnični prikazi poteka strojnih inštalacij in strojne opreme s shemo posameznih priklpov; (iii) tehnični prikazi naprav za oskrbo z energijo; (iv) tehnični prikazi priključevanja na infrastrukturo, vključno z načinom priključevanja na infrastrukturo, in (v) tehnični prikazi prestavitve in načina zaščite obstoječe infrastrukture.

35. Iz točke 2 priloge 3 Uredbe izhaja, da dela na ovoju objekta in zasteklitve spadajo med vzdrževalna dela. Med ta dela med drugim spadajo prenova fasade, zunanjega stavbnega pohištva in strešne kritine na način, da se s posegi bistveno ne odstopa od prvotne zasnove objekta. V skladu s prilogo 3 Uredbe se vzdrževalna dela izvaja tudi tako, da dela niso v nasprotju s prostorskim izvedbenim aktom, gradbenimi in drugimi predpisi in so v skladu s predpisanimi pridobljenimi mnenji ali soglasji.

IV. Pristojnosti Agencije

36. Agencija na podlagi prvega odstavka 12. člena ZPOmK-2 spremlja in analizira razmere na trgu, če so pomembne za razvijanje učinkovite konkurence in vodi postopke, izdaja odločbe v skladu z ZPOmK-2 ter daje Državnemu zboru Republike Slovenije in Vladi Republike Slovenije mnenja o splošnih vprašanjih iz svoje pristojnosti.
37. ZPOmK-2 v prvem odstavku 107. člena določa, da vlada, državni organi, organi lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil ne smejo omejevati prostega nastopanja podjetij na trgu. Za omejevanje prostega nastopanja podjetij na trgu po tem zakonu se štejejo splošni in posamični akti in dejanja, s katerimi se v nasprotju z ustavo in zakonom omejujejo svobodna menjava blaga in storitev, svoboden vstop na trg, svobodno nastopanje na trgu ali s katerimi se kako drugače preprečuje konkurenca (drugi odstavek 107. člena ZPOmK-2).
38. Za omejevanje prostega nastopanja s posamičnimi akti in dejanji med drugim štejejo zlasti akti in dejanja, s katerimi se podjetju (i) onemogoča opravljanje dejavnosti na kakšnem območju ali glede kakšne vrste dejavnosti, čeprav izpolnjuje z zakonom določene pogoje ali (iii) nekemu podjetju neutemeljeno zagotavlja privilegiran položaj pri poslovanju na trgu (prvi odstavek 109. člena ZPOmK-2).
39. Oblastno omejevanje konkurence s predpisi je kljub navedenemu dopustno, vendar le iz posebej utemeljenih razlogov (drugi odstavek 108. člena ZPOmK-2), ki morajo biti v konkretnem primeru pomembnejši kot je svobodna konkurenca, ki je izraz z ustavo zagotovljene svobodne gospodarske pobude (74. člen Ustave RS).
40. Agencija ni pristojna odločati, ali je v konkretnem primeru prišlo do oblastnega omejevanja konkurence, ker se v primerih oblastnega omejevanja s predpisi varstvo interesov podjetij zagotavlja v postopku za presojo skladnosti predpisov z ustavo in zakoni, če takšnega varstva ni mogoče zagotoviti v upravnem sporu (prvi odstavek 108. člena ZPOmK-2), oziroma v primerih oblastnega omejevanja s posamičnimi akti in dejanji v upravnem postopku oziroma, če pravna sredstva niso možna, v upravnem sporu (drugi odstavek 109. člena ZPOmK-2).
41. Da bi se na ozemlju Republike Slovenije zagotovila učinkovitejša konkurenca, lahko Agencija pošlje v zadevah, v katerih določbe zakona ali drugega predpisa povzročajo omejevanje konkurence ali pravilnega delovanja trga in tega ne upravičuje splošni interes, ter v primerih iz 109. člena ZPOmK-2, na podlagi 114. člena ZPOmK-2, pristojnim organom mnenje o potrebnih ukrepih, s katerimi bi se odpravilo ali preprečilo omejevanje konkurence.

V. Ugotovitve Agencije

42. Agencija je ugotavljala ustreznost spornega ukrepa A ter skladnost te ureditve z načelom sorazmernosti in pravili o prepovedi omejevanja konkurence. Test sorazmernosti nekega ukrepa zahteva presojo v štirih korakih. To je presojo zasledovanja legitimnega cilja, presojo primernosti/ustreznosti ukrepa za doseganje zadanega cilja, presojo nujnosti ukrepa za doseg tega cilja ter presojo sorazmernosti v ožjem smislu.

Legitimen cilj in primernost/ustreznost ukrepa

43. Javni poziv določa več ukrepov, med njimi tudi sporni ukrep A - toplotna izolacija fasade, zunanjskega zidu/tal ali zidu proti terenu.
44. Javni poziv določa, da mora biti za izvedbo katerega koli ukrepa (razen pri izvedbi izolacije stropa proti neogrevanemu prostoru/podstrešju) obvezno izdelan PZI. Ta mora glede na vrsto ukrepa vsebovati najmanj: (i) pri ukrepu A: načrte s področja arhitekture; (ii) pri ukrepu B in C: načrte s področja arhitekture ali gradbeništva; (iii) pri ukrepu D in E: načrte s področja strojništva. Načrt pa mora glede na vsebino ukrepa med drugim pri ukrepu A in B in C vsebovati najmanj: (i) tehnične prikaze s podatki o sestavi posameznih površin; (ii) tehnične prikaze detajlov gradbenih, obrtniških in inštalacijskih del.
45. Iz Javnega poziva izhaja, da je njegov namen večja energijska učinkovitost starejših stavb. Eko sklad je v svojih odgovorih sicer pojasnil, da je bil PZI v Javni poziv vključen z namenom zaščite investitorjev oziroma kvalitetne izvedbe projekta in smotrne ter gospodarne porabe javnih sredstev. Navedel je, da ima v primerih, ko zakonodaja določa minimalni standard, ki naj bi ga objekti izpolnjevali, Eko sklad namreč pravico določiti tudi strožje zahteve, ki odstopajo od minimalnega standarda. Takšno strožjo zahtevo predstavlja tudi obravnavana zahteva po vključitvi načrta s področja arhitekture v Javni poziv pri ukrepu A, katere namen je, da se zagotovi strokovno ustrezna izvedba naložbe.
46. Eko sklad naj bi namreč pred objavo Javnega poziva prejemal informacije oz. pritožbe občanov, da naložbe niso dovolj kvalitetno izvedene (predvsem glede detajlov pri zaključevanju oken, balkonov itd.), zaradi česar je obstajala nevarnost, da se z nepovratnimi finančnimi sredstvi podpira tudi nestrokovno izvedene obnove (večstanovanjskih) stavb. Od prejetih vlog na Javni poziv jih je namreč velika večina vsebovala pomanjkljivo izdelane projekte: dokumentacija je npr. vsebovala kopije tehnoloških smernic različnih proizvajalcev toplotne zaščite, neustrezne projektne rešitve, enake projektne rešitve pri različnih stavbah ipd.
47. Posledično se je pojavilo vprašanje, ali so javna sredstva gospodarno in namensko porabljena ter ali se s takšnimi naložbami zasleduje javni interes.
48. Zasledovanje cilja (bolj) smotrne ter gospodarne porabe javnih sredstev je sicer v splošnem interesu. Prav tako pa lahko po mnenju Agencije takšen interes predstavlja tudi arhitekturno oblikovanje, kakovost zgradb, njihova usklajenost z okoljem, spoštovanje naravne in mestne krajine ter javna in zasebna dediščina, kot trdi Eko sklad. Vendar iz Javnega poziva nedvomno izhaja, da je primarni namen oziroma njegov cilj energetska učinkovitost starejših stavb. Enako pa izhaja tudi iz pojasnil Eko sklada, ki je na vprašanje, zakaj je pri ukrepu A nujen načrt s področja arhitekture, odgovoril, da so njegova pojasnila dana glede na dejstvo, da je namen Javnega poziva energetska učinkovitost stavb in ne njihov izgled.

49. Agencija v skladu z navedenim ocenjuje, da je energetska učinkovitost starejših stavb legitimen cilj.
50. Ukrepi, ki dosegajo namen/cilj ureditve, oz. doseganje tega cilja vsaj spodbujajo, izpolnjujejo pogoj *primernosti* načela sorazmernosti.
51. V konkretnem primeru sporni ukrep A določa, da mora PZI obvezno vsebovati načrte s področja arhitekture. Agencija se strinja z navedbami Eko sklada, ki navaja, da lahko načrt s področja arhitekture doseže namen Javnega poziva (tj. večja energijska učinkovitost starejših stavb). V skladu s pristojnostmi in poklicnimi nalogami, ki jih za pooblaščenega arhitekta določata GZ-1 in ZAID ter dejstvom, da je v skladu s Pravilnikom ovoj stavbe (fasada) vsebina načrta s področja arhitekture, ni dvoma da so pooblašчени arhitekti usposobljeni za doseg omenjena cilja, in je s tem zahtevan pogoj primeren oz. ustrezen za doseg cilja ukrepa.

Nujnost ukrepa

52. Načelo sorazmernosti poleg primernosti ukrepa zahteva tudi, da je ukrep *nujen*, kar pomeni, da za doseg namena ukrepa ne sme obstajati enako učinkovito sredstvo z milejšim posegom v ostale pravno priznane interese ter da je ukrep *sorazmeren v ožjem smislu*, kar pa je le takrat, kadar pomanjkljivosti oz. omejevalni učinki, povezani z ukrepom, niso popolnoma nesorazmerni s koristmi, ki jih prinaša. Agencija kot varuh konkurence omejevalne učinke nekega predpisa presoja le z vidika omejevalnih učinkov na konkurenco v Republiki Sloveniji.
53. Iz prijave izhaja, da naj bi diskriminatorne zahteve spornega ukrepa A pooblaščen inženirje gradbeništva neutemeljeno postavljale v slabši konkurenčni položaj, oziroma pooblaščen arhitekta neutemeljeno v privilegiran položaj, s tem, ko naj bi pooblaščenim inženirjem gradbeništva preprečevale (enak) dostop do trga sanacije fasad pri starejših večstanovanjskih stavbah (zgrajenih pred 1. 7. 2010), čeprav razpolagajo z vsem potrebnim znanjem za izdelavo ustreznih PZI, ravno tako kot pooblašчени arhitekti. Prijavitelj trdi, da dela na ovoju objekta, vključno s prenovo fasade v skladu s Prilogo 3 Uredbe, spadajo med vzdrževalna dela, ki se morajo izvesti na način, da se s posegi bistveno ne odstopa od originalne zasnove objekta, zato načrt arhitekture naj ne bi bil nujen, saj je izgled fasade oziroma arhitekturna podoba stavbe že določena. Prijavitelj navaja še, da pooblašчени inženirji ne morejo sodelovati pri ukrepu pod točko A (toplotna izolacija fasade), ker s cenami ob obveznem, a nepotrebnem vključevanju pooblaščenega arhitekta niso konkurenčni, so njihove ponudbe avtomatično neprimerno dražje kot ponudbe pooblaščenih arhitektov, ki PZI za te ukrepe lahko v celoti izvedejo sami.
54. Agencija ugotavlja, da dela na ovoju objekta, vključno s prenovo fasade, v skladu s Prilogo 3 Uredbe spadajo med vzdrževalna dela, ki se morajo izvesti na način, da se s posegi bistveno ne odstopa od originalne zasnove objekta, zato PZI za ukrep A (toplotne izolacija fasade) v skladu z zakonom ni zahtevan (razen, če se s posegi bistveno odstopa od originalne zasnove).
55. Eko sklad je navedel, da čeprav gre pri izvedbi fasade samo za vzdrževalna dela, so njegovi pogoji strožji in je zahteval predložitev PZI zaradi zagotovitve kakovosti izvedbe in nadzora investicije. Po mnenju Eko sklada se pri vgradnji toplotne zaščite stavbe v samo konstrukcijo ovoja naj ne bi posegalo, lahko pa se, če je tak predlog arhitekta (npr. dograditev balkona). Prenova fasade predstavlja vzdrževalna dela, v kolikor se s posegi bistveno ne odstopa od originalne zasnove objekta. Če pa gre za bistveno odstopanje od originalne zasnove objekta, gre za rekonstrukcijo stavbe, za katero je treba pridobiti tudi gradbeno dovoljenje. Pri tem je

ključna presoja arhitekta, da se z rednimi vzdrževalnimi deli ne posega v stavbo v tej meri, da se poslabšajo njene lastnosti. Stavbe in njihove fasade se lahko na podlagi gradbenega dovoljenja tudi posodablajo, npr. se odrežejo balkoni in k objektu prizidajo novi, se na fasado vgradi npr. fotovoltaika, ali drugačna fasadna obloga, ki bistveno spreminja izgled stavbe, lahko se dogradi novo nadstropje (npr. montažna mansarda z novimi stanovanji ipd.).

56. Glede na dejstvo, da je primarni cilj Javnega poziva večja energetska učinkovitost starejših stavb, in da gre pri ukrepu A (toplotna izolacija fasade) za vzdrževalna dela (za katera zakonodaja ne zahteva PZI), ter je bil PZI zahtevan zaradi zagotovitve kakovosti izvedbe in nadzora, je Agencija mnenja, da zahtevan načrt s področja arhitekture pri ukrepu A, ni nujen za doseg zasledovanega cilja.
57. Eko sklad sicer ni predložil nobenih pritožb ali slabo pripravljenih vlog, vendar se Agencija strinja z Eko skladom, da PZI omogoča kvalitetnejšo izvedbo del in boljši nadzor. Ker pa spadajo dela na ovoj objekta med vzdrževalna dela, ki se morajo izvesti na način, da se s posegi bistveno ne odstopa od originalne zasnove objekta, je Agencija mnenja, da je zahteva po načrtu s področja arhitekture, ki ga v skladu z ZAID lahko izvede zgolj pooblaščen arhitekt, presegla tisto kar je nujno za doseg zasledovanega cilja (energetska učinkovitost starejših stavb). Sicer je res, da je ovoj stavbe oziroma tehnični prikaz fasade v skladu s Pravilnikom del načrta s področja arhitekture, vendar zgolj pri gradnji novih stavb ali pri rekonstrukcijah, kjer se bistveno spreminja izgled stavbe, kar pa ne velja za vzdrževalna dela. Ker zakonodaja za vzdrževalna dela ne zahteva PZI, je zahteva po načrtu s področja arhitekture za vzdrževalna dela nesorazmerna zasledovanemu cilju.
58. Prav tako je glede na obseg nalog pooblaščenih inženirjev in njihove pridobljene izobrazbe očitno, da so vsaj načrti s področja gradbeništva primerni za izvedbo vzdrževalnih del in tako predstavljajo milejši ukrep (ki zagotavlja kakovostno izvedbo in nadzor) za doseg zasledovanega cilja, ki je večja energetska učinkovitost starejših stavb. Od pooblaščenih inženirjev, sploh s področja gradbeništva, je po mnenju Agencije moč pričakovati, da vedo, kdaj se s posegi bistveno odstopa od zasnove objekta. Tudi iz mnenja MNVP izhaja, da načrt s področja gradbeništva izpolnjuje kriterije glede same funkcije cilja doseganja toplotne zaščite – izpolnjevanja bistvene zahteve varčevanja z energijo in ohranjanja toplote. To velja še toliko bolj, ker je Eko sklad navedel, da se pri vgradnji toplotne zaščite stavbe v samo konstrukcijo ovoja naj ne bi posegalo, lahko pa se, če je tak predlog arhitekta (npr. dograditev balkona). Navedeno kaže, da so posegi v konstrukcijo ovoja, ki bi zahtevali PZI, izjema. Agencija je zato mnenja, da zahteva po načrtu s področja arhitekture pri ukrepu A zaradi izjemnih primerov ni nujna oziroma sorazmerna zasledovanemu cilju.
59. Eko sklad sicer navaja, da gre pri prenovah stavb (tudi večstanovanjskih) za običajno prostorsko zelo zahtevne stavbe, ki pomembno in dolgoročno vplivajo na stanje v prostoru, zaradi česar morajo udeleženci pri gradnji tovrstnih stavb poleg zagotavljanja izpolnjevanja bistvenih zahtev predpisov zagotoviti tudi skladnost z zahtevami veljavnega prostorskega akta in oblikovanja tovrstnih stavb, in je treba zagotavljati smiselnost in ustreznost posegov ter predvsem spoštovanje obstoječe arhitekturne podobe stavb in ohranjanje (ali celo izboljšanje) grajenega urbanega prostora.
60. Navedeno sicer drži, vendar v konkretnem primeru ne gre za gradnjo ali prenovo stavb, ampak za vzdrževalna dela, pri katerih se bistveno ne odstopa od originalne zasnove objekta.
61. Zaradi navedenega je Agencija mnenja, da zahteva po načrtu s področja arhitekture ni nujna za doseg zasledovanega cilja, tj. večje energetske učinkovitosti starejših stavb. Slednje je pomembno z vidika *nujnosti* ukrepa, ki kaže na to, da Eko sklad ni dajal prednosti ukrepu,

ki z milejšim posegom v konkurenčnost posameznih pooblaščenih inženirjev na enako učinkovit način, izpolni namen/cilj spornega ukrepa A in Javnega razpisa.

Ožja sorazmernost

62. Pri zadnjem koraku je Agencija ugotavljala še uravnoteženost med nasprotujočimi si interesi, torej med interesom, ki ga zasleduje sporna zahteva, tj. večja energetska učinkovitost starejših stavb projekta, in interesom obstoja neizkrivljene konkurence (*sorazmernost v ožjem smislu*).
63. Iz navedb Eko sklada izhaja, da je do vključno 1. 2. 2023 prejel 967 vlog, od katerih jih 52 še ni bilo pregledanih, za 28 pa se je izkazalo, da ne gre za vlogo, ampak za dopolnitev vloge. Iz tabele, ki jo je posredoval Eko sklad, sicer izhaja, da je prejel 880 vlog. Od tega je 664 vlog vsebovalo ukrep A. Navedeno pomeni, da pooblašчени inženirji niso mogli samostojno pripraviti več kot 75 % vseh prejetih vlog oziroma projektov.
64. Pooblašчени inženirji gradbene in strojne stroke kljub spornemu ukrepu sicer niso popolnoma izključeni iz sodelovanja pri izdelavi PZI v konkretnem Javnem pozivu, saj mora projektant, če za izdelavo projektne dokumentacije ne razpolaga s svojimi pooblaščenimi strokovnjaki ustreznih strok s primernim strokovnim znanjem in izkušnjami, ki opravljajo poklicne naloge v skladu z zakonom, ki ureja arhitekturno in inženirsko dejavnost, skleniti pogodbo z drugim projektantom, ki ima takšne pooblaščene strokovnjake (14. člen GZ-1). V skladu s 14. členom ZAIID lahko dejavnost na področju poklicnih nalog pooblaščenih arhitektov in inženirjev opravlja gospodarski subjekt, ki med drugim izpolnjuje naslednji pogoj: da ima za polni delovni čas ali za krajši delovni čas v posebnih primerih v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, zaposlenega vsaj enega pooblaščenega arhitekta ali pooblaščenega inženirja; ali če imajo najmanj polovico deležev v družbi družbeniki, ki so pooblašчени arhitekti ali inženirji ali gospodarski subjekt, ki izpolnjuje pogoje za opravljanje arhitekturne in inženirske dejavnosti iz tega zakona in je eden od pooblaščenih arhitektov ali inženirjev hkrati poslovodni organ; ali če je fizična oseba, ki samostojno opravlja arhitekturno ali inženirsko dejavnost za polni delovni čas ali za krajši delovni čas v posebnih primerih v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, sama pooblaščen arhitekt ali pooblaščen inženir.
65. Iz navedenega izhaja, da lahko pooblašчени inženirji sodelujejo tudi pri ukrepu A, vendar morajo za pripravo vloge za ukrep A imeti zaposlenega pooblaščenega arhitekta ali pa najeti zunanje izvajalce. Zaradi tega pa so pooblašчени inženirji postavljeni v neenakopraven oziroma nekonkurenčen položaj v primerjavi s pooblaščenimi arhitekti. Ti namreč lahko po navedbah Eko sklada samostojno pripravljajo vloge za vse ukrepe iz Javnega poziva.
66. Agencija zato meni, da obravnavani ukrep tudi v ožjem smislu ni sorazmeren. Omejevalni učinki, ki jih sporni ukrep A ima na konkurenco, so nesorazmerni s koristmi, ki jih prinaša, tj. večja energetska učinkovitost starejših stavb.

VI. Mnenje Agencije

67. Glede na navedeno Agencija tako meni, da Javni poziv, ki pri ukrepu A zahteva najmanj načrt s področja arhitekture (ki ga lahko podpišejo zgolj pooblašчени arhitekti), povzroča omejevanje konkurence po 112. členu ZPOmK-2. Z ozirom na dejstvo, da GZ-1 za področje vzdrževalnih del ne zahteva izdelave PZI, je Agencija mnenja, da je treba dodatne pogoje, ki presegajo zakonske zahteve, vključevati zgolj kadar je to nujno potrebno in sorazmerno za dosego cilja (t. j. energetska učinkovitost starejših stavb), pri tem pa je treba nujnost in sorazmernost dodatnih pogojev objektivno utemeljiti ter navesti razloge, zakaj je to potrebno in zakaj tega ni mogoče doseči z blažjim ukrepom oziroma v konkretnem primeru odsotnostjo dodatnih pogojev.
68. Glede na dejstvo, da je namen oziroma cilj Javnega poziva energetska učinkovitost starejših stavb in ne zunanji izgled fasad, ter da gre pri ukrepu A za vzdrževalna dela, zahteva po načrtu s področja arhitekture pri ukrepu po mnenju Agencije ni sorazmerna zasledovanemu cilju ter zato povzroča omejevanje konkurence in tega ne upravičuje splošni interes. Agencija ob tem dodaja, da ni Eko sklad z ničemer utemeljil nujnosti in sorazmernosti zahteve po dodatnih pogojih, ki presegajo zakonske zahteve. Namreč, Agencija bi le tako lahko preverila, glede na 4 – stopenjski test, opisan zgoraj, ali so takšne dodatne zahteve, ki presegajo zakonske pogoje, objektivno utemeljene, nujne za dosego cilja in ali cilja ni bilo mogoče doseči z blažjimi ukrepi.
69. Z omenjeno zahtevo pri Ukrepu A je javni poziv na način, kot ga je oblikoval Eko sklad (tu je treba poudariti, da zakonodaja tako strogih ukrepov ne nalaga), privilegiral določeno skupino izvajalcev, t.j. pooblaščenih arhitektov, občutno zmanjšal število potencialnih ponudnikov storitev in jim s tem omogočil, da le-ti lahko svoje storitve prodajajo po višji ceni, kot bi jih sicer v pogojih proste konkurence, saj se potrošniki, ki te storitve kupujejo, ne morejo obrniti na druge ponudnike. Tudi, če se potrošniki odločijo za pooblaščenega inženirja za pripravo vloge, so cene višje, kot bi bile sicer. Pooblašчени inženirji morajo namreč zaposliti ali najeti zunanjega izvajalca (pooblaščenega arhitekta), kar njihove storitve podraži. Omejevanje konkurence na trgu vodi v višje cene storitev in/ali nižjo kvaliteto storitev, zato je pri ureditvi treba paziti, da cene varovanja javnega interesa ne nosijo (v preveliki meri) končni uporabniki storitev. Ureditev, ki na upoštevnem trgu omejuje konkurenco, mora biti zato upravičena s splošnim interesom, ki te negativne posledice odtehta.

Andrej Matvoz
DIREKTOR

Vročiti:

- Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad, Bleiweisova cesta 30, 1000 Ljubljana – **priporočeno**.
- Inženirska zbornica Slovenije, Jarška cesta 10B, 1000 Ljubljana – **priporočeno**.

Vložiti:

- zbirka dokumentarnega gradiva, tu.

